

rendekezésükre. A közép- és felsőfokú iskolák teljesen hiányoznak. Az utóbbi időben feloszlatták tornaszervezeteiket, s a „Domowina“-t is németesíteni próbálják. A német nemzetiszocializmus minden törekvése arra enged következtetni, hogy céljuk a szorb kisebbség eltüntetése... Számos tudós igyekszik bizonyítani, hogy ez a kisebbség tulajdonképpen nem is szláv, csupán elszlávosodott germán törzs töredéke, amelynek viszanémetesítése nemzeti kötelesség.

A német Schleswig dán kisebbségének egy nyilvánossági joggal felruházott s egy magániskolája van 1926 óta. Ezek is fennmaradásukat csupán annak köszönhetik, hogy Dánia is hasonló kedvezésben részesíti a dán Schleswig német lakosságát. A cseh, friz és litván kisebbségnek egyetlen iskolája sincs.

A lengyelek kivételével egyetlen kisebbségnek sincsenek életképes gazdasági intézményeik. A lengyelek viszont elég erős szövetségi mozgalommal rendelkeznek. A lengyel kisebbségi gazdasági élet csúciszervezetei a Berlinben székelő *Lengyel Központi Bank* és a *Lengyel Szövetkezetek Szövetsége*. Természetesen ezeknek az intézményeknek a tevékenysége elé is állandóan akadályokat gördítenek, hogy munkájukban, ha már nem tudják megakadályozni, de korlátozzák, hisz' a gazdasági gyengülés politikai, főleg kulturális gyengülést von maga után.

A kisebbségek egész külön kategóriája a zsidóság. Helyzetüket nagyjában ismeri mindenki. Közismert, hogy a nemzeti-szocializmus, jölehet kisebbséggé degradálta a zsidóságot, kisebbségi joggal nem ruházta fel őket. A zsidók nemhogy másodrangú, hanem minden jog nélküli állampolgárai a Harmadik Birodalomnak. (*Jonákay Lajos*)

A ROMÁNIAI STATISZTIKA. Romániában a statisztika első nyomai a XVIII. században jelentkeznek. Az első népszámlálás Moldvában történik (1702) Constantin Mavrocordat alatt, kevés eredménnyel. Hasonló kísérletek folynak Ipsilante és Mavrogheni alatt, de az eredmények ekkor sem kielégítő. A múlt század elején jelenik meg Dimitrie Cantemir fejedelem *Descriptio Moldaviae* című műve. Ez az első román statisztikai termék.

A *Regulament organic*, a román fejedelemségek első alkotmánya (1831—32) kötelezővé teszi minden hetedik évben a népszámlálást és a belügyminisztérium mellett statisztikai osztályt létesít. Ez készíti elő az 1832. évi népszámlálást, amit 1844-ben újabb követ.

Cuza fejedelem alatt nyílnak meg az első statisztikai hivatalok Iasiban és Bukarestben. Ez utóbbi *Dionisie Marțian* közgazdász és statisztikus vezetése alatt. Marțian indítja meg 1860-ban az *Analele pentru cunoștința Românei*-t, az első román nyelvű statisztikai folyóiratot. 1862-ben a két iroda egyesül. Marțian azonban, akinek tevékenysége nagy lendületet adott a román statisztika fejlődésének, hamarosan meghal. 1900-ban újabb statisztikai irodák létesülnek, sőt megkezdődik a decentralizálódás. Minden minisztériumon belül létesül statisztikai osztály. Ez a helyzet a háborúig. Az Egyesülés után (1919) létesül a Központi Statisztikai Hivatal. Külön feladata megismertetni a csatolt tartományokat. Ide torkolnak a minisztériumok statisztikai osztályai. Ezek az osztályok azonban 1921-ben visszatérnek minisztériumaikba. Ekkor indul meg a statisztikai ügyosztályok átszervezése. A központositás elve azonban nem csorbult. Ezt a feladatot tölti be az 1925 óta eredményesen működő Általános Állami Statisztikai Intézet.